Ч. 51 (12.707). Львів, субота 7. березня 1931. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Четвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Сумнівна побіда.

Враження з конституційної дебати.

Варшава, 4. березня 1931.

Під гаслом зміни конституції та направи устрою Польщі розвязано попередній сойм і під цим самим гаслом „переведено“ відповідно вибори, які дали „певну і постійну“ більшість для уряду маршала Пілсудського Від ряду літ чуємо від усіх теперішніх відповідальних правлячих чинників, на чолі з самим маршалом Пілсудським, що після зміни теперішньої конституції на нову, ними зладжену, настане врешті в Польщі лад і порядок та запанує право, бо вона буде прецезійно збудована, не буде в ній місця на які-небудь „конституційні сумніви“, які виринали вічно при конституції „нехлюйній...“

Від першого дня, як зібрався теперішній сойм, постійно очікувано, що ББ внесе якийсь новий проект зміни конституції. На цю тему кружляли ріжні поголоски, говорено, наче цілий штаб учених працює над новим проектом і що також маршал Пілсудський на Мадейрі в спокою і тишині займається виключно конституцією. Новий проект конституції ББ мав бути твором досконалим, — так чували ми в кулуарах. В усякому разі праця над новим проектом конституції була обвіяна якоюсь дивною таємницею. Нараз таємниця розяснилася. ББ зголосив у січні свій давній славний еляборат, не завдавши собі найменшого труду думати про якінебудь зміни.

Вчора, дня 3. березня, на порядку нарад сойму найшлося перше читання цього старого-нового проекту конституції. Щоби надати цій події в соймі більшого „спленлору“, на порядку нарад поставлено лише одну точку: проект конституції. Аранжери з ББ тому рішили надати цьому дневі особливо „святочний“ характер, щоби витворити враження, що дійсно започаткували нову добу в історії Польщі. На засіданні явився цілий уряд в комплеті під проводом премієра Славка, — бракувало лише міністра справедливости Міхаловського. Чи це також якийсь таємний небесний знак, що саме міністр справедливости не міг бути на цьому засіданні — не знаємо. Серед лівиці думали спершу взагалі не забірати голосу над цим проектом і таким робом зазначити своє негативне відношення. Однак цей плян закинено, рішивши обмежитися до коротких опозиційних заяв. На таку тактику не дали своєї згоди ендеки, які захотіли використати цей день як „ударний“ проти уряду, щоби дальше дезавувувати уряд і дискредитувати його в очах польського громадянства та за одним махом збивати власний політичний капітал. За ними пішла і решта польської опозиції. Таким робом день 3. березня став днем „конституції“, днем, в якому всі польські партії взаїмно себе оскаржували — „хто винен...“

Дивно вражало, що в оцей „історичний“ день трибуни для публики були майже пусті. Не так було в день дискусії над Берестям та „пацифікацією“. Тоді трибуни тріщали, а публика сиділа цілу ніч. Це ясний доказ, як мало ваги привязує широкий загал до справи „нової конституції“: інстинкт мас правильно відчуває, що лад і порядок не залежить від писаних слів, а виключно від діл. Льожа журналістів також світила пустками: ніякої сензації у проекті ББ вони не добачували.

До дискусії над проектом, а радше до його оборони пустило ББ самих своїх „тузів“. Ревію промовців почав голова ББ Єнджеєвич декларацією, в якій м. ін. сказав, що зміну конституції уважає конечністю для польської держави, однак внесений проєкт не є — мовляв — досконалим і тому для добра держави ББ закликає всіх до співпраці. Кожну розумну критику — казав п. Єнджеєвич — ББ візьме під увагу. Цікаво, що тому рік ББ говорило інакше. Тоді нинішний премієр, тодішний голова ББ п. Славек при зголошенні того самого проекту заповідав, що ББ не дозводить змінити в проекті навіть протинки. Чому тепер змінено тактику, не знаємо. Можливо, що сильніші числом охжали в „радісній творчості“.

Проф. Маковський з ББ старався по „вченому“ доказувати потребу негайної зміни конституції і гнівався на ендецьку ґазету „АБЦ“, яка посміла написати, що широкий загал громадян під теперішню хвилю, коли панує голод і нужда і коли кожний думає, що буде завтра їсти, має для зміни конституції стільки зрозуміння, що для торічнього снігу. Відомий „інтерпретатор конституції“ і — як кажуть — фактичний автор нового проекту — п. Цар запевнював, що нової конституції для „добра“ держави вже не треба буде „інтепретувати“. Колишній соціяліст, а теперішній провідник ББ Голувко, боронив демократичної невинности нового проекту, який для нього, п. Голувка, не є назадницький, тим більше, що чейже „ББ стоїть на принціпах демократії і парляментаризму“, чого докази все „давало і дає“. Зі свого боку маршал сойму, для кращого враження, зааранжував черговість промовців так, що після кожного опозиційного польського промовця виступав „туз“ з ББ.

З польської опозиції, як звичайно, найбільш маркантно вийшла промова ендека проф. Вінярського, який досадно скритикував не лише сам проект конституції, але й виказав, що внесено його хіба для того, щоби увагу загалу відвернути від подій в краю і зневіри в добрі заміри ББ. Негативне становище лівої опозиції — відоме. Національні „меншини“, які прийшли до голосу наприкінці дискусії, однозгідно заявили, що дотеперішня конституція була для них паперовою, а нова поведе взагалі до повного знищення всякої демократії в Польщі. Комуніст клявся, що добра конституція лише в Совітах і на світі буде тоді рай, коли всі інші конституції щезнуть.

Чи вдався „історичний день“ для ББ? Під одним оглядом може і вдався. А саме, вдалося таки втягнути до дискусії цілу польську опозицію, яку чемно кожний промовець запрошував до співпраці. Польська опозиціяніби обурюється, але на ділі піде на ту співпрацю... Коли буде ухвалена та нова конституція також ще не знати, бо ніхто ще не знає, якої думки буде про неї маршал Пілсудський: чи буде з неї вдоволений.

Маршал сойму Світальський назначив дебату над конституцією на передодні Казимира— себто напередодні своїх імянин. Нині ББ улаштувало на честь маршала сойму великий бенкет. Витають солснізанта з першою „конституційною побідою“ в соймі.

З. П-ський.

Відгомін брюссельської дискусії.

Ще про засідання Міжнародної Ліги приятелів Союзу Народів у Брюсселі.

У німецькому щоденнику „Дер Обершлезіше Курір“ з 25. лютого ц. р. опублікований допис д-ра Евальда Амменде з Брюсселі, в якому автор дає докладний звіт з засідання зїзду „Міжнародньої Ліги Приятелів Союзу Народів“. На цьому зїзді розглядали, як відомо, і справу відомих подій з минулої осени на терені Сх. Галичини. Цю справу розважали в комісії для справ національних меншостей. Про засідання тієї комісії д-р Е. Амменде пише дослівно так:

Тут найшла справа положення українців у Польщі дуже цікаве обговорення. Професор Стронський, один з правоопозиційних лідерів у варшавському соймі явно признав, що випадки і події у Сх. Галичині є жалюгідні. Але він старався звязати їх з попередніми актами терору української військової організації, яка має осідок поза межами Польщі. Далеко гостріше від Стронського заступав цю гадку приналежний до табору моральної санації в Польщі сенатор Левенгерц зі Львова. Якщо можнаб вірити сенаторові Левенгерцові, то виходилоб, що передтим була у Сх. Галичині якнайкраща гармонія між поляками й українцями. І тільки наслідком підпалів та актів терору відносини змінилися так, що урядові не оставалось нічого іншого, як вибрати „найлагіднішу дорогу“ інтервенції, тобто висилку карних експедицій, замість хапатись далеко гостріших правних засобів. Одначе такому становищу протиставились зараз енергійно проф. *Овербек* з Женеви, а передовсім заступниця голови меншостевої комісії пані д-р *Бакер фан Босе*. Під оплески цілої авдиторії пані д-р Бакер заявила, що для застосованих польським урядом у Сх. Галичині методів т. зв. пацифікації взагалі і під ніякими умовинами не може бути ніякого оправдання. Це муситься ясно сказати, щоби ніде не могла закрастися яканебудь неясність в однодушне осудження таких методів. — Подібно висловився також проф. *Бовє* з Льозани, який між іншим звернув увагу на звязок між подіями у Сх. Галичині і подіями на Горішньому Шлеську, як і взагалі на події, з часів останніх виборів у Польщі, щоби потім дати вислів своєму здивованню з приводу того, що міністр закордонних справ п. Залеський, якого промову перед Лігою Націй він чув, виголосив у польському парляменті щось зовсім протилежне до сказаного в Женеві. Велику поміркованість вніс у наради український промовець, бувший закордонний міністр уряду Центральної Ради, п. *Шульгин*. І саме йому вказав автор цих стрічок на те, що акти терору були все наслідком неполаднання проблеми нац. меншостей, а далі на те, що обговорювані події у Сх. Галичині, на щастя, осудила також велика частина польської прилюдної опінії, при чім зробили це не тільки соціялістичні органи преси, але також і орган краківських інтелектуалістів „Час“.

Підсумовуючи сказане, автор пише:

„Як давніше у випадках розгляду полуднево-тирольської і словінської справи в Італії, так і тепер Міжнародня Ліга для Союзу Народів знайшла відвагу поставити на обговорення справу найтяжчого пригнічення нац. меншини і також рішучо його осудити“.

З наведеного бачимо, що такі українці як п. Шульгин мусіли там добре „боронити“ нашого галицького племени, коли їх мусів дезавувати аж секретар „Конгресу організованих національностей“ з Женеви д-р Е. Амменде, покликуючись на голоси польської демократичної опінії про справи т. зв. пацифікації.

•

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 2. marca 1931 r. Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 38. czasopisma „Diło“ z daty Lwów dnia 20 lutego 1930 r. do Syg. VI. l. Pr. 96/31 na posiedzeniu niejawnem w dniu 2. marca 1931 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 19. lutego 1931 r. przez Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Diło“ Nr. 38 z daty Lwów dnia 20 lutego 1931 r. zawierającego: 1 w artykule pt. „Jak urjaduwaw p. Pytlakowskyj“ w ustępie od słów „Wse uczytelstwo“ do „czynownyka“, b) w ustępie od słów „Abo taki“ do „reżimu“ — znamiona ad ustęp a) b) występku z § 300 uk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. XII 1862 Nr. 6 ex 1862 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej ustępów artykułów ma na celu fałszywemi twierdzeniami i przekręceniami faktów poniżyć w powadze zarządzenia urzędowe kuratora szkolnego okręgu lwowskiego co odpowiada znamionom występku z § 300 uk. Według §§ 487, 489, 493 pk., oraz §§ 36, 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione.

Na oryginale właściwe podpisy.

Za zgodność: Lipanowicz
starszy sekretarz.

У німецькому католицькому щоденнику „Ґерманія“ з 16. лютого ц. р. находимо теж звіт із брюссельських дебат на тему минулорічних осінніх подій. У цьому звіті між іншим читаємо:

„У політичній комісії світового Союзу Ліґ для Союзу Народів обговорювано положення українських меншостей у Польщі. Поляки боронять випадків твердженням, що українців підюдила непомірна пропаґанда.. Українська делеґація (п. Шульгин і К-о — прим. Ред.) наклала собі у своїх виводах надавичайні обмеження, при чому делеґовані (відомо ким!! — прим. Ред.) цілковито зрезиґнували з того, щоби підносити якенебудь обвинувачення на адресу польського уряду. Вони заявили, щоби дискусію вести тільки під кутом порозуміння між поляками й українцями. — Протилежно до такого поміркованого становища пішли Бельгія, Швайцарія і Голяндія в особах їхніх представників, що гостро атакували поляків“.

Віденський, прихильний для Польщі щоденник „Нає Фрає Пресе“ у звіті з брюсельських нарад між іншим писав:

„У дискусії польські делеґати ствердили, що в часі т. зв. пацифікації були жалюгідні надужиття. І хоч українські делеґати (Шульгин і К-о — прим. Ред.) заявили, що хочуть вести дискусію в примирюючому дусі, то представники Бельгії, Голяндії та Швайцарії гостро осуджували пацифікаційну акцію в Сх. Галичині. Бельґійський делеґат заявив, що поступовання влади в часі пацифікації було таке, що для провірення цих фактів треба окремої комісії Союзу Народів. Голяндський делеґат, що мав у руках багатий матеріял про події, питав польську делеґацію, чи це правда. Польська делеґація не могла цього заперечити. Швайцарський делеґат запропонував, щоби на слідуючому засіданні покликати до життя окрему комісію, яка розслідилаб українське питання“.

З усього наведеного видно, що найнепочеснішу ролю відгравала у Брюсселі таки „українська делеґація“ з п. Шульгином на чолі. Вона й ширила баламуцтво, бо дехто з чужинців міг думати, що вона репрезентує українців зі Сх. Галичини. На ділі вона повинна була себе подавати радше за складову частину польської делеґації. Тоді не булоб бодай баламуцтв.

—o—

На парляментарній арені.

Промова посла Кузика з дня 2. березня 1931 р. виголошена в соймі при обговорюванні окремого вирівнюючого податку для сільських громад.

Високий Сойме! Запроектований Безпартійним Бльоком і предложений соймові до ухвалення законопроект про самостійний вирівнюючий податок для сільських громад є новим збільшенням тих тягарів, якими в останніх часах правительство обтяжує убоге сільське і міське населення. Закон про сірниковий монополь, котрий підвищує на 33 проц. дотеперішню ціну сірників, розпорядження президента Річипосполитої про те, щоби перекинути обовязок оплачування помешкань для учителів вселюдних шкіл з державного скарбу на громади, чи то предложення до соймової ухвали нового проґіалькогольного закону, який наслідком збільшення шинків мавби також принести державному скарбові вищі доходи зі спіртового монополю, а які то доходи буде теж оплачувати убоге населення села і міста, — всі ті нові податкові предложення витворюють на селі переконання, що нинішній сойм зі своєю правительственною більшістю істнує тільки на те, щоби на сільське населення накладати постійно нові тягарі.

У добі загальної крізи, яка найболючіше пригнітає сільське населення, в часі, коли на селі панує така нужда, що сільське населення перестало навіть уживати нафти, а село зі сумерком ніби завмирає, в часі, коли сільське населення, вживаючи сірників, мусить ділити кожний сірничок на дві половини і так їх уживати, бо не має змоги купувати сірників, у часі, коли найболючіше дається відчувати загальне безробіття, а передовсім безробіття на селі, бож тепер навіть 50 грошів на селі заробити трудно, — соймова більшість може похвалитися тим одиноким успіхом, що з кожного майже засідання приносить для того зубожілого населення нові тягарі в preріжних формах, — а цілком не думає про те, щоби влекшити сьогодняшню недолю сільського населення.

І ось з того податкового циклю маємо нове податкове предложення про т. зв. вирівнюючий податок. Нове податкове предложення Безпартійного Бльоку Співпраці з Урядом обтяжує сільське населення таким податком, до якого населення богатьох околиць не привикло, бо розтягає обовязок ухвалювання громадами вирівнюючого податку на ті воєвідства, в яких цей податок досі не обовязував. Здається нам, що зроблено це тільки тому, щоби, маючи закон про вирівнюючий податок для сільських громад і даючи громадам у тих воєвідствах, в яких вони досі цього не мали, право накладання нових податків на населення тих громад, — могти перекинути рівночасно і обовязки з правительственних орґанів на самоуправні установи, а також перенести тягарі, до яких правительство було досі зобовязане — на самоуправні органи. Сільські громади в тих воєвідствах, на які повищий закон буде розтягатися, вже й нині обтяжені деякими повинностями, до яких не були досі ані зобовязані ані призвичаєні, а рівночасно з обовязком праці правительство перекидає на них і обовязок плачення тягарів. До місяця грудня мин. року державний скарб оплачував помешкання для вчителів вселюдних шкіл. Цей обовязок, як сказано, перекинено розпорядком президента Польщі на сільські громади, не дивлячись на те, чи доходи громад позволяють, чи не позволяють на поношення такого видатку. (Посол Полякевич: на громади взагалі, на громади сільські і міські!).

Перекидаючи нові обовязки на громади змушується їх тим самим до поношення більших видатків і змушується для покриття тих розходів видобувати якнайбільше доходів з громадського майна і добра. Тут діються такі безправства і надужиття, що можна сміло твердити про цілковиту відсутність громадського самоурядування на українських землях з його повними управненнями. Повітові виділи у часі загальної господарчої крізи змушують громади до накладання величезних сум на рільників за випас худоби на громадських пасовиськах, які пасовиськами не є, бо такі запущені, що мешканці громади з тих пасовиськ не мають ніякої користи. Одначе коли громадська рада накладає за право вигону худоби чи безріг на ті громадські площі умірковані ціни, то Повітовий Виділ примушує громадську раду підвищувати належитости за громадське пасовисько і то до такої висоти, яка стоїть у разячій суперечности до нинішнього господарського стану села. В часі, коли за мале порося можна на торзі узискати ледви пару золотих, то таку саму належитість мусить властитель того поросяти оплачувати до громадської каси за право вигону того поросяти на громадські пасовиська. Повітові Виділи роблять це тому, щоби вирівняти громадські розходи, бож і проти ухвали громадської ради підвищує тойже сам Повітовий Виділ і громадські видатки — і таким чином обтяжує населення новими тягарами. Якимиж то тягарами обтяжують Повітові Виділи громади? — чи може дбають про освіту в громаді, або про піднесення в ній господарства? Борони Боже! Коли громада вставляє до свого бюджету добровільні датки на освітні цілі, або на „Сільського Господаря“, то Повітовий Виділ скреслює ті видатки, бо громада, мовляв, не має доходу, а одночасно вставляє Повітовий Виділ навіть вищі, примусові датки на т. зв. фізичне виховання (посол Полякевич: отже маєте ту самостійне право для громади), т. є. на Стшельца, який помагав поліції і війську в осени мин. року доконувати на українській людности пацифікації, — або підвищує проти волі громадської ради назначену Повітовим Виділом громадському секретареві платню. Коли громадська рада обнижує у тих для громад і її мешканців тяжких часах побори, чи то начальникові громади, чи громадському секретарові, то Повітовий Виділ не дивиться на те, чи громада має на таку ціль прибутки чи ні, а сам проти волі громади і безправно, бо проти волі громадської ради ті пенсії підвищує. Самозрозуміло, що діється це тоді, коли війт або секретар є „благонадійними“.

Боротьба проти такого безправного вишрубовування громадських видатків Повітовими Ви-

---

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 7. БЕРЕЗНЯ 1931.

Д. ДЕРЖАВНИК.

При будові державности.

Книжки Липинського й Дорошенка. — Події очима співучасника. — Центральна Рада і гетьман. — Настрої серед селянства і партій.

Наша визвольна боротьба подає багато фактів нечуваного героїзму знаних і незнаних українських патріотів, і ще більше державних помилок людей, що керували визвольною боротьбою, творили нашу історію.

Освіта та культура нашого народу, природні багацтва нашої землі, були в деяких випадках значно вищі, ніж у сусідніх народів, що витворили, зміцнили свою державність і поширили територію своєї держави; інколи стояли на однаковому рівні, а часом трохи нижче. Пересічно ми мали всі умовини для створення сильної та багатої держави з великою будуччиною, але наші землі розчвертували сусіди й господарюють на них, як за татарської доби.

Відповідь на те, чому ми, давши почин своїй державности, негайно власними руками зруйнували її, находимо у великій мірі в творах Вячеслава Липинського та Дмитра Дорошенка.

В своїх „Листах до братів хліборобів“ Липинський дав глибоку психольоґічну аналізу ідей серед нашої демократичної інтеліґенції, що будучи проводирем народу, нищить свою державність, а Д. Дорошенко в томі II. Історії України 1917—1923 р. („Українська Гетьманська Держава“) крок за кроком дає хід історичних подій нашої державности за Центральної Ради, Гетьманщини та Директорії, освітлює причини й наслідки їх, помилки правдивих державних мужів і нісенітниці тих, що вдавали з себе державних мужів.

Праця Дмитра Дорошенка глибоко продумана, є цінним вкладом у нашу сучасну історію визвольної боротьби й державного будівництва. Значіння її стане зрозумілим і ясним, коли ми пригадаємо собі, що він сам належав до людей, що творили наше державне життя й дуже зручно провадив нашу закордонну політику при дуже складних умовинах. Не обмежуючись критикою та освітленням подій й висновками, Дорошенко подає багато історичних документів, на підставі яких читач може сам скласти свою думку. Відшукання й надрукування цих власне документів надає праці Дорошенка особливу вартість.

Тому, що значна частина нашого громадянства не знала й досі не знає багато фактів і не знаючи їх, виправдувала поваления Гетьманської Держави, цікаво навести з праці Дорошенка деякі моменти з цієї доби.

Більшовицьке повстання 15. січня 1918 р. й й опанування Києва більшовиками, було наслідком державного безладдя, слабости влади і поширення крайніх соціялістичних поглядів. Уряд Центральної Ради не змінив своєї діяльности й міцно дотримувався соціялізації. Це змусило партію соціялістів-федералістів відкликати міністрів Шелухина, Лотоцького й Прокоповича з кабінету міністрів. Присутність Уряду Центр. Ради відчували в Києві, а край жив власним життям, в хаосі і анархії. Одеса зі своїм районом не признавала Центральної Ради. По деяких повітах карні експедиції орґанізували при Центр. Раді самі поміщики. Агенти Центральних Держав кваліфікували діяльність Центр. Ради як комуністичну, бо Рада касувала приватну власність, конфіскувала приватні маєтки, чим викликала повний застій продукційної господарської діяльности. Копальні та фабрики зупинилися, торговля завмерла, повстала загальна непевність з причини безсилля уряду й оголошеної соціялізації.

Як реакція проти переведення в життя соціялістичної програми Центральної Ради розпочався рух землевласницьких шарів, у тому числі значної частини селянства, бо землевласники прямували до порядку, законности й мирної праці. Проявом цього руху була орґанізація Вільного Козацтва в другій половині 1917 р. на Київщині, Полтавщині, Катеринославщині, Поділлі й Чернигівщині і серед робітників Києва.

Особливо поширився рух землевласників після приходу німців на Україну. 25. березня 1918 р. відбувся хліборобський зїзд, на який зявилось до 2000 хліборобів. Зїзд цей признав політику Центральної Ради за руїнницьку для держави й для загально-національного господарства, і домагався визнання приватної власности, як основ народнього господарства. Делеґація цього зїзду в числі 200 осіб не була допущена на загальні збори Центральної Ради й нічого в Києві не добилася.

На ґрунті невиконання умов з центральними державами й виданого німецькою військовою владою наказу щодо засівів, який розходився з соціялізацією поміщицької землі, повстав гострий конфлікт між Центральною Радою й німецькою військовою владою. Німці остаточно рішили порвати з Центральною Радою й шукали виходу зі становища.

29. квітня відбувся в Києві хліборобський конгрес з участю приблизно 8.000 уповноважених і делеґатів. Конґрес підготовлений був Українською Народньою Громадою.

Промовці вимагали утворення сильної влади. Зі салі полетіли вигуки: Гетьмана! Голова

ділами на цілн або для громади непотрібні, або неконечні, вважається за антидержавну діяльність, за яку робиться карні донесення, слідства і приноровлюється слідчий арешт. Очевидно Повітові Виділи не жалують громадських грошей на оплачування своїх, відданих собі начальників громад і громадських секретарів. А підвищуючи видатки Повітові Виділи змушені шукувати в громадах і джерела на їх покриття. Тому підвищують доходи з громадських пасовиськ і т. д.

Все те відноситься до громад, у котрих ще так животіє самоурядування, але число громад зі самоурядуванням на українських землях постійно зменшується, бо їх влада розвязує і наставляє громадських комісарів з прибічними радами, які господарюють як їм лише подобається.

(Докінчення буде).

ПОДЯКА.

Щиро дякую Вп. Д-рові В. Кіцулі, адвокатові в Самборі за безкорисну оборону мене перед судом присяглих у Самборі через пять днів від дня 24. ІІ. ц. р., а також і в касації до Найвищого Суду в Варшаві.

Володимир Паньків.

Реєстр росте...

Припинення діяльности тов. „Луг“ в Синкові (повіт Заліщики.)

В осени 1929 р. основано в Синкові пожарниче т-во „Луг“, яке розвинуло живу діяльність під проводом голови Василя Курійця і пожарничого інструктора Василя Фенюка с. Івана. Члени „Луга“ відбували часто вправи з сикавкою і вже як вправні пожарники погасили успішно всі пожежі, що були в Синкові після оснування того товариства (в липні 1930 р. вогонь на сумежних обійстях Катерини Палій, Василя Костинюка і Аксани Різак, а у вересні 1930 р. нічний вогонь на сумежних обійстях Степана Савицького і Марії Таляр).

Дня 22. лютого 1931 р. відбулися звичайні загальні збори того товариства, на яких вибрано нову старшину (голова: Юрко Черепаха) і подано її склад до відома старости в Заліщиках. Того самого дня, коли це зроблено, видало староство в Заліщиках до т-ва „Луг“ в Синкові таке письмо:

„Starosta powiatowy w Zaleszczykach. L. 916. Zaleszczyki, dnia 23. lutego 1931. Do Zarządu Stowarzyszenia „Łuh“ w Sinkowie. Ponieważ stwierdzonem zostało, że stowarzyszenie tamtejsze nie spełnia zadania przewidzianego statutem, przeto na zasadzie § 25., ustęp drugi ustawy z dnia 15. listopada 1867 dz. u. p. Nr. 134, zawieszam działalność tamtejszego stowarzyszenia. Przeciw tej rezolucji wolno wnieść rekurs do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu za pośrednictwem tutejszego Starostwa w terminie 14-dniowym, licząc od dnia następującego po dniu doręczenia. — Starosta powiatowy: Krzyżanowski.“

Та життя пливе невпинно своїм руслом. Четвертого дня після доручення голові „Луга“ того письма староства, 27. лютого 1931 р. в 3. год. над раном вибух вогонь у хаті Степана Вегери в Синкові і члени „Луга“ в Синкові явились негайно в комплекті з сикавкою при тому вогні, погасили його і врятували також господарські будинки Степана Вегери та не допустили до того, щоб вогонь перекинувся на віддалені всього кілька метрів сусідні хати Івана Палешнюка і Теодозія Оробка.

А тепер quid iuris? Невжеж члени „Луга“ в Синкові будуть за цей свій подвиг карані за переступок з § 36. закону про товариства?

Своєю дорогою вносить т-во „Луг“ у Синкові проти згаданого рішення староства в Заліщиках, яке не має ніякого уоснування в постановах закону про товариства, рекурс до Воєвідства в Тернополі. Побачимо, як воно поставиться до рішення заліщицького староства.

ОСТАННІ ВІСТИ

АРЕШТУВАННЯ НА РАД. УКРАЇНІ.

Між арештованими Гр. Коссак і д-р Мих. Лозинський.

Польські джерела повідомляють, будьто би ДПУ впало на слід великої української націоналістичної організації, яка приготовляла змову для відірвання України від СРСР. Змовники мали свої гуртки в полках і в більшовицьких військових колах. Хотіли викликати військовий бунт і проголосити військову диктатуру. Змову викрили. Арештували багато старшин-українців і емігрантів із Сх. Галичини. М. ін. арештували б. старшину УГА Гриця Коссака. Його відставили у Москву та замкнули у вязниці ДПУ на Лубянці. Арештували теж члена ВУАН проф. д-ра Михайла Лозинського зі Львова та 30 студентів теж із Сх. Галичини. Взагалі арештували ок. сто галицьких українців. Більшість арештованих заслали на Соловецькі острови.

Крім того арештували команданта армії на Дал. Сході Бліхера, якого обвинуватили в участи у змові. Бунт на Рад. Україні мав бути гаслом для палатної революції в Москві та для проголошення Бліхера диктатором.

СЕНАТ.

На денному порядку сенату 5. березня був бюджет президента держави. Референт сказав, що ос. платня президента річно виносить 300.000 зол., себто меньше як деінде. Опісля референт обговорив інші бюджети.

Мін. Червінський у промові торкнувся віросповідних справ. Сказав, що тут уряд керується моральним приказом „Салюс Реіпубліце супрема лекс“.

Сен. Ридзевський (ББ) навязуючи до замкнення українських шкіл стверджує, що Польща не гасила й не буде гасити духа, як учора закинув сен. Горбачевський. Українці самі собі зле роблять, бо не вільно затроювати чистої дитячої душі ідію ненависти.

АНКЕТА В СПРАВІ КОНСТИТУЦІЇ.

Дня 5. березня радила конституційна комісія під проводом проф. Маковського. Віцемаршал Цар сказав, що вихідною точкою праць сойму є 125 уст. конституції, який передбачає два способи поступовання: ревізію конституції і її зміну. Коли йде про ревізію, то це був засіб передбачений для попереднього сойму, при чому зміни конституції міг зробити сам сойм без участи сенату. Поправки в комісії може зголошувати кожен її член.

З черги комісія вибрала ген. референтом зміни конституції віцемарш. Цара. Він предложив вибрати референтів поодиноких ділянок зміни конституції. Предложення це приняли.

Голова комісії пригадав, що конст. комісія попереднього сойму хотіла розписати анкету в справі конституції та покликати знавців увів. професорів і знавців предмету. Віцемаршал Цар признає анкету доцільною та ставить внесення, щоби предметом анкети була не ціла конституція, а поодинокі питання з ділянки держ. устрою. Комісія поручила ген. референтові опрацювати поодинокі внесення в справі анкети.

На цьому наради закінчилися. Найближче засідання мабуть на другий тиждень.

ВИСАДЖУЮТЬ ЛІД НА СХ. ГАЛИЦЬКИХ РІКАХ.

Вода в ріці Стрию й Опорі далі підноситься. Грізна застава між Синевідськом і Корчином збільшилася, бо прибуло леду. Держ. водний уряд і пов. дорогова управа розсаджують лід вибуховими матеріялами, щоби усунути небезпечні лед. перешкоди. Дорогова комунікація Стрий-Сколе перервана, бо мости ушкоджені. У загрожених селах влада евакувала населення. В ночі 5. березня рушив лід на Дністрі, в заліщицькім повіті 200 м. За Добровлянами утворилася лед. перешкода. Вислали стежу КОП-у, щоби висадила цей лід. Небезпеки нема, бо рівень води невисокий.

БРІЯН НАСЛІДНИКОМ ДУМЕРГА?

Теперішній президент Франції, хоч його просять, не думає кандидувати. Тому в політичних колах кажуть, що президентом Франції буде Бріян.

СПОРТ

Лещетарські змагання у зїздовім бізі з Тростяна в Славську.

Карпатський Лещетарський Клюб подає до відома, що змагання у зїздовім бізі, які відбудуться 8. березня в Славську, будуть розіграні в таких групах: І. Біг з верха Тростяна для: 1) мущин, 2) юнаків, 3) місцевих бойків. ІІ. Біг зпід Тростяна для жінок. До змагань зголосилися: Сокіл-Батько (5 змаг.), УССК (2 змаг.), КЛК (15 змаг). Крім змагунів виїздить до Славська велика прогулька лещетарів-прогульковців. Сніг у Славську знаменитий, покриває збоча гір верствою понад 40 цм. грубою, при температурі — 12° Ц. Збірка змагунів та прогульковців у суботу 7. ІІІ. в год. 15.30 (3.30 попол.) в передсінку головного двірця.

Початок весняних мистців у Празі.

В ЧСР розпочалися вже в неділю 1. ц. м. весняні мистецтва копаного мяча, в яких, як відомо, бере участь вісім клюбів: Славія, Спарта, Богеміенс, Наход, Кладно, Вікторія Жіжков, Теплiцер Фусбальклюб, Метеор VIII. Недільні висліди такі: Славія-Тепліцер Фкл. 6:2 (4:0), Вікторія-Ж Метеор VIII. 8:1 (3:0). Спарта-Наход 7:2 (3:2).

конґресу запропонував обрати на Гетьмана всієї України Павла Скоропадського і тут-же його, присутнього на цій нараді вибрали.

Військові гетьманські відділи захопили найважніші інституції. Члени Центральної Ради розбіглися. Населення зустріло переворот зовсім спокійно.

29. квітня 1918 р. оголошена була Грамота Гетьмана до всього Українського Народу і Закон про тимчасовий устрій України. Головними точками Грамоти були: 1) привернення права приватної власности, як фундаменту культури й цивілізації, 2) приречення викупу від великих землевласників земель для наділення малоземельних і безземельних хліборобів, 3) забезпечення прав робітничої кляси і 4) привернення повної свободи торговлі, промислу з широким полем для приватного підприємства та ініціятиви.

Головою Ради Міністрів призначено 30. квітня Миколу Василенка, який мав скласти кабінет міністрів. Переговори з проводирами партій про кандидатів на міністрів не дали позитивних наслідків.

Професор Дорошенко пише, що в цих переговорів заслуговують на увагу головно два моменти: 1) представники українських соціялістичних партій не хочуть вести переговорів безпосередньо з головою нового українського уряду, з Гетьманом, якого погоджуються признати „президентом української республіки“, а воліють пертрактувати з німцями, та протестують проти втручання їх у внутрішні українські справи і 2) самі вибрали представника німецької військової влади за арбітра у внутрішніх українських справах, а впевняють його весь час, що тільки вони є представниками українського громадянства й навіть усієї Української Народности.

Дорошенко подає докладні родоводи гетьманських міністрів і їх товаришів, національну їх приналежність і спростовує документно фальшиві інформації лівої преси, нібито майже всі міністри й товариші їх були не-українці, а росіяни.

Праця гетьмана проходила серед постійної небезпеки життя. Київ аж кишів від ріжних елементів, ворожих українській державности. Найбільша злоба їх звертались проти гетьмана. В плянах і організації змови на його життя сходились і були солідарні між собою вороги України від лівих російських ес-ерів терористів аж до прихильників ріжних білих російських урядів. Про змову на життя гетьмана збоку партизанів Уфимської Директорії оповідає нам один з ініціяторів цього замаху — Станкевич.

Звертає на себе увагу відповідь гетьмана делеґації хліборобів з 4 губерній щодо земельного питання, а саме гетьман сказав: „Говорять серед народу, що землі не дадуть. Це неправда: закон розробляється, але не можна його відразу видати. Уряд сам буде ділити між безземельних земельні запаси. Треба всіма силами піднести нашу промисловість і засновувати по всій Україні кооперативи, що значно поліпшить й життя рідного краю“.

Ще більше звертає на себе увагу промова гетьмана до слухачів учительських курсів, в якій він сказав: „Не про себе турбуюсь я, а про те, щоб жила вільна й незалежна самостійна Україна“.

Не зважаючи на таку яскраву земельну й національну політику гетьмана, українські національні партії — стали до нього в рішучій опозиції. А крайніші українські ес.-ери та більшовики, просто повели проти нього боротьбу, агітацією серед народніх мас і провокуючи на збройне повстання.

(Продовження буде).

НОВИНКИ

— **Музей Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові**, вул. Чарнецького 24, мав у місяці лютім 95 чисел приросту до ч. 21.185 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольоґія 18, етноґрафія 53, історія 24, малюнків 3, рисунків 7, репродукцій 56, фотоґрафій 138, фотокліша 1, цинкових кліш 3, нумізматика 34, медалі 2, жетонів 11, печатки 2. Жертводавцями були пп.: Барвінська Н., д-р Барвінський Б. і Ол., інж. Бобикевич С., д-р Волошин М., Василик, Вітенко О., проф. Гайдучок С., Гнатишак Н., інж. Ґамота Б., Ґела С., д-р Джулинський К., Дорошенко В., радн. Дрималик И., Жирко В., Жултанський В., д р Залужний О., проф. Заклинський Р., Злочівська У., д-р Іванець І., Ийко Л., Калинюк Т., Кордуба Р., проф. Кульчицька О., Крушельницький І., Кравченко, нотар Левицький-Лукич В., інж. Лісковацький Л., проф. Лепкий Б., д-р Левицький В., д-р Макарушка О., Мельничук М., Мисак, Ніжанковський Т., проф. Ніцерле Л., ред. „Неділі“, Ольшанський Л., Пеленський Е. Ю., д-р Річинський А., Саляк Т., Стрілецький, Т-во „Сокіл-Батько“, Сумка Т., Тарновецький В., інж. Телевяк П., Українське Т-во Допомоги Еміґрантам, проф. Фотинюк Т., д-р Федак Ст., Цинкаловський О., вид. „Червона Калина“, інж. Чижович С., проф. Чмола І., Юрчакова А. — Управа Музею складає всім їм щиру подяку.

— **Привіти для през. Юл. Романчука**. В дальшій черзі занотуємо ще такі привіти для през. Юліяна Романчука, що наспіли до нього з приводу його 90-ліття: від „Українського Краєвого Т-ва охорони дітей і опіки над молодю“, від Т-ва „Зоря“ у Львові („основникові і предсідникові перших загальних зборів“), від Українського Акад. Т-ва „Січ“ у Відні („свому почесному членові“), від Українського Педаґоґічного Т-ва в Празі, від Ст. Сірополка з Праги, від д-ра Андрія Чайковського з Коломиї, від д-ра Ст. Витвицького з Дрогобича і від д-ра Ол. Маритчака зі Львова. Крім того наспіло привітне письмо від Військової Ради при членах Директорії УНР, до якого долучений ювилейний хрест з мечами, виданий на память 10-ліття соборности України.

— **Кровава бійка різників у Теребовлі.** На тлі конкуренції прийшло між теребовельськими різниками Шварцом та Юдою Коліном і його сином Менасом і Бікгольцом до бійки. Шварц поранив сокирою Бікгольца й Юду Коліна. З револьвера поранив Шварц Мойс. Коліна. Ранених перевезли до шпиталю.

— **Пожежа у соймі.** Дня 5. березня розійшлася чутка у соймових кульоарах, що сойм горить. Та це горіла лише долівка в одній з бічних кімнат біля буфету. Посол зі Строн. Народ. вгасив вогонь одною коновкою води. Послові ґратулювали. Це викликало велику веселість у соймі.

— **Самовбивство банкира.** Багатий колись варшавський банковець, 42-літній Яків Монтович, попавши в фінансові клопоти, у нервовім розстрою вискочив через вікно 4. поверху і за пару хвилин помер.

— **Суґґестія.** В українській окрузі російської рад. республики ДПУ арештувало селянина Башкіна, який мав звичайний ґузик, обдурював темних селян, що це ґузик вбитого царя Миколи II. і лікував тим ґузиком хорих людей, побираючи за те гроші. Найцікавіше те, що на судовій розправі багато селян доказували, що той царський ґузик справді вилічив їх від хоріб.

— **Словінський саботаж.** В Сангроце під Ґорицією вилетів у повітря один будинок італійського монастиря оо Капуцинів. Поліція має докази, що бомби підложили члени тайної словінської орґанізації, тому, що цей монастир змінив кілька словінських шкіл на італійські. Будинок висаджено в повітря такими самими бомбами, як мин. року редакцію фашистівської ґазети в Триесті.

— **Затонув корабель.** Підчас бурі недалеко голяндських островів затонув голяндський корабель „Імуіден“, при чім згинуло 16 пасажирів.

— **Смерть вояка з 1848 р.** В Ішане на Мадярщині помер 104-літній мадярський селянин Генрик Лінк, який підчас мадярського повстання 1848 року був повстанцем, дістав дві рани в груди і був залишений як труп на полі бою. Це не перешкодило йому бути потім зовсім здоровим і дожити 104-го року. Він залишив 4 дітей, 24 внуки і 9 правнуків.

— **Драма Муссолінія.** Національний театр в Будапешті виставляє драму „Кампо ді Маджіо“, якої автором є Муссоліні. Ця драма в мадярськім перекладі називається „Чац Нап“ (Сто днів). Драма італійського диктатора була виставлена вперше в Медіолані.

— **Голод в Ленінграді.** В Ленінграді біля крамниці ч. 18 зібрались жінки безробітних і товпа голодних, яка обурена тим, що в крамниці не видають харчевих продуктів навіть на картки, почала бити вікна й рабувати хліб. Міліція розгоняла голодних, які закидали міліціонерів камінням і двох ранили. Арештовано кілька жінок.

— **Арештували анархіста.** В Римі арештували анархіста, спільника анархіста Шіроса, який недавно пробував виконати замах на Муссолінія. Імени арештованого анархіста, який також був замішаний в цей плянований замах, поліція не подала до відома.

— **Втопилось 12 музикантів.** З нагоди приїзду анґлійського престолонаслідника в Чілі, там відбувалась військова парада, в якій взяло участь 18 музикантів, що приґравали військові до маршу. Вертаючи до дому, музиканти переїзджали в ночі чайкою через озеро, але так нещасливо, що човен перевернувся і 12 музикантів пішло на дно, а інші доплили до берега.

— **Професії французьких письменників.** Більшість французьких письменників не може вижити з самих літературних заробітків і мусить заробляти на хліб іншою працею. Як подає французька преса, письменники Жан Жіроду і Поль Моран є тепер урядовцями міністерства закорд. справ, поет Трістан Дерем начальником канцелярії в міністерстві хліборобства, Жосеф Дельтей є аґентом асекураційного товариства, Марсель Паніоль хоч на песі „Пан Топаз“ заробив грубі гроші, всеж має посаду інжиніра. Андре Мальро, автор кількох голосних творів, є помічником в одній книгарні й антикварні. Інші письменники заробляють на хліб, виконуючи обовязки другорядних журналістів у часописах.

— **Пожежа театру в Мексику.** В Мексику підчас вечірної вистави вибухла в театрі пожежа. Серед публики запанувала така паніка, що жінки вискакували через вікна, умлівали зі страху і т. д. Заки опорожнилась саля, згинуло 14 осіб. Згоріла також артистка Веляско, яка вже була втікла на вулицю, але вернулась, щоб рятувати свою товраишку. Товаришку урятувала раніш поліція, а артистка згинула в полумях.

— **Голод у Злучених Державах.** Дивно виглядають ті слова, бож Злуч. Держави Америки — це найбогатша країна у світі. Але все одно там богато є людей, що голодують, а навіть умирають з голоду. Сенатор Керевей з Аркенсо виголосив у сенаті гостру промову в обороні фонду допомоги голодуючим у сумі 25.000.000 дол. Він заявив, що тепер в Америці задля безробіття та іншого лихоліття вмирає денно по 1000 людей з голоду, але влада цим зовсім не журиться. Пригадав сен. Керевей, якто конгрес уже після світової війни ухвалив був на допомогу голодуючим у Бельгії і в Росії раз 20 міл. дол., а другий раз 80 міл. дол., які розділено при допомозі АРА (Американської Рятункової Асоціяції) під проводом Гувера. А тепер, кликав він, коли такі самі злидні впали на нарід у Злуч. Державах, то для нього нема порятунку в конгресі, ані ніякого почину влади.

— **Друкарські чортики.** У вчорашній рецензії на книжку Крезуба п. з. „З громадянської війни“ в III-ій шпальті рядок 21-ий і 22-ий згори в словах прямо немислимих пропущено лапки („ “); чисто московські слова „прямо немислимі“ наведені як зразок мови автора.

——o——

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: **„Аіда“** — опера **Вердія.** Виступ **Голинського.**

Вже кілька разів чули ми Голинського в партії Радамеса в безсмертній опері ґеніяльного Вердія, а проте за кожним разом спішимо із зацікавленням до театру, як тільки почуємо про його виступ в „Аіді“. І за кожним разом переживаємо завдяки співові Голинського, який своєю креацією Радамеса здобув не тільки широкий розголос, але й справжній тріюмф у кількох державах, хвилі піднесення і мистецької насолоди, ловлячи жадібно зі сцени кожний тон, кожне слово, обсервуючи уважно кожний порух на сцені нашого співака.

Не завелася наша публика і вчора, що явилася в театрі в дуже поважному числі. І цим разом заблестів у цілій повноті прегарний голос Г-го, що вирівнанням у всіх позиціях, незвичайною силою і богацтвом металю не має багато собі рівних у світі. До того Голинський орудує ним свобідно і напрочуд легко бере й найвищі позиції. А не слід забувати, що „Аіда“ — це дуже тяжка опера, яка ставить до виконавців чолових партій незвичайно важкі вимоги. Так Радамес уже в І. акті на самім початку мусить співати найтяжчу партію в цілій опері, яка неодного співака „засипала“. Наш співак проспівав ту арію з такою легкістю й чуттям, що після неї посипався на салі ураган оплесків. З таким самим успіхом відспівав Голинський відому партію-дует над Нілем і само закінчення опери. Для повноти образу треба зазначити, що також сценічна гра Голинського в „Аіді“ не лишала нічого до бажання.

Партнеркою Голинського в ролі Аіди була відома співачка Валевська, обдарована дуже гарним, незвичайно мельодійним голосом. Про її виступ в „Аіді“ писали ми вже при нагоді постановки цієї опери в новій інсценізації Улуханова передількома місяцями. Тодіж відмітили ми й удатні виступи інших виконавців: п-і Гофманової в ролі Амнеріс, Ужейка в ролі Рамфіса і Романовського в ролі короля. Амонастро запрезентувався вчора цілком вдоволяюче Ляринський. Це для цього співака тим більша похвала, що цю партію креував досі такий артист, як Залеський. Бездоганно були виконані також дрібні партії: жрекині, післанця, то-що.

Дуже добре звучали вчора хори як мужеські, так і жіночі. До гарної цілости причинилися також численні хореографічні вставки, а в їх числі дві оригінальні „золоті статуї“. Диріґував п. Зуна. **І. Н.**

З кіна.

КІНО: „МАРУСЕНЬКА“ — „КОПЕРНИК“. „Карколомні закрути“.

Це чергова фільма з циркового життя, себто одна з тих, які мають своїх фанатичних прихильників і — противників. Однак цю фільму можуть з приємністю оглядати й не надто великі приклонники циркової арени, скоків сміхунів та ріжних цирково-закулісових „карколомних закрутів“. Заслуга в цьому справді величавих головокружних продукцій, але передовсім гри артистів, з яких на першому місці стоїть відома красуня (кажуть—галицького маломістечкового роду!) Кляра Бов. У цій фільмі застосовано вперше цікавий експеримент: синхронізації діяльоґів на ріжних мовах з грою (вірніше устами) артистів. Кляра Бов і всі її партнери говорять по анґлійськи, співають, сміються і сваряться, а ми чуємо те (бодай дещо з цього) по польськи. Ілюзія дійсности досить сильна, дарма, що почувається деяку неприродність. В усякому разі краще — ніж слухати цілком незрозумілої мови. **(Мар.)**

З судової салі.

ПОСОЛ Д-Р БІЛЯК ПЕРЕД СУДОМ.

Після кількадневної перерви дня 5. ц. м. перед львівським судом присяглих продовжувався процес проти посла д-ра Біляка, обвинуваченого в провині проти § 65, яку підсудний заподіяв промовою на зборах читальні „Просвіта“ в Керниці, пов. Городок.

Цей день розправи почався зізнаннями свідка *Петра Жеребуха*, який памятає тільки те, що посол Біляк на зборах закликав людей триматися купи і жити й господарювати так як чехи та німці. Другий свідок *Яцко Польовський* тямить тільки, що посол Біляк говорив, щоби парубки не робили в селі авантюр, не волочилися по ночах, а сходилися до „Просвіти“. Чи посол Б. говорив що проти Польщі, свідок не памятає.

Дальший свідок *Іван Щерба*, поляк з Керниці, лісничий, член читальні „Просвіти“, бував у читальні хоч сам читати не вміє, хоч поляк, то любить послухати як інші читають українські ґазети, бо він зжився з українцями і говорить ліпше по українськи, як по польськи. Цей свідок каже, що він одним вухом слухав промови посла Біляка, а другим випускав.

Предсідник трибуналу читає його зізнання в слідчого судді, що посол Біляк промовляв, начеб то Сх. Галичина повинна належати до України, але свідок рішуче твердить, що він того в слідчого судді не зізнав і що посол Біляк промовляв лише про кооперативи й школи. І цей свідок, поляк, не чув у промові посла Біляка нічого протипольського.

Свід. *Матвій Юрчишин*, селянин, зізнає, що посол Біляк закликав селян, щоби їхні діти не бігали за коровами, але йшли до школи, та що чехи розумніший нарід, як українці.

Дальший свід. *Іван Галамай*, війт, села Керниці, українець, селянин, був членом „Просвіти“, але виступив з читальні, бо мав з „Просвітою“ непорозуміння. Цей свідок чув, що посол Біляк говорив, що хоч чехів менше як нас, то вони мають свою державу, тому ми повинні орґанізуватись і брати собі приклад з інших народів, а українська земля по Сян належала колись до України. Проти поляків посол не бунтував, але так балакав, що хто належить до УНДО, той святий, а хто не належить, той нічого не варта і є ворогом посла Біляка.

І ці останні прокураторські свідки не доказали ніякої вини посла Біляка. Обор. д-р Ганкевич пропонував нових свідків, але трибунал відкинув цей внесок.

Далі промовляв прокуратор, доказуючи, що посол Біляк в злочинний спосіб надужив закон про посольську недоторканість і щоби стати героєм націоналістичної партії УНДО у вічевих промовах ширив виразно антидержавні й антипольські ідеї. На думку прокуратора свідки доказали вину цього посла, особливо доказав це поліціянт Пура і Михайло Антим, які чули сло-

ва підсудного начеб то Сх. Галичина є в польськім ярмі, з якого повинна визволитися і прилучитися до України.

Оборонець д-р *Лев Ганкевич* у своїй прокові доказував, що послові Білякові ніякої вини не доказано і що весь акт обвинувачення — це одно непорозуміння і видумка злих людей. Аж 17 свідків ствердило те саме, що говорив сам обвинувачений на свою оборону. Процес є наслідком боротьби доброї і чесної одиниці зі злими особами, що кинули на нього клевету і доноси і то для особистої пімсти. Початок процесу дав справник кооперативи Артим, якого посол Біляк заскаржив до суду за спроневірення 2.400 золотих тієї кооперативи. Може посол Біляк говорив про те, що український нарід прагне волі й незалежности, то хіба це доказ якої вини? Чи перед війною і поляки і українці не говорили явно про незалежність своїх народів і за ті „сни та мрії“ тоді не каралось. Чи в мрії про незалежність України мусить бути ненависть до Польщі? Чи не може прийти хвилина, коли й український нарід і польський будуть вільні, щасливі й житимуть в згоді й любови?

Оборонець домагається звільнення посла Біляка.

Присяглі 10 голосами проти 2 заперечили питання в напрямі злочину з § 65. а. На основі вердикту трибунал увільнив пос. д-ра Біляка від вини та кари.

ПРОЦЕС ПОС. КОХАНА В ЗАМОСТІ.

Як відомо, перед двома місяцями засудив був грубешівський суд посла Кохана на рік вязниці. Проти цього присуду вніс обвинувачений відклик.

Дня 5. березня відбулася перед окружним судом у Замості апеляційна розправа. Пос. Кохана *увільнив суд від наложеної передтим кари юнорічної вязниці.* Посла Кохана боронили адвокати: пос. д-р Ст. Баран і адв. Черницький.

Докладний звіт із розправи подамо в одному з найближчих чисел.

ЗА ВБИВСТВО ПОЛІЦАЯ.

У розправі перед стрийським судом проти Михайла Ковдля зі Синевідська Вижного, який вбив поліц. шподовника Рибіцького запав присуд, на основі якого вбивника засудили на 10 літ тюрми. (Засуджений боронився на розправі так, що Рибіцький бив його крісовим прикладом по голові).

УВІЛЬНЕННЯ Б. ПОСЛА ЗЕБРЕ.

Дня 4. березня Найвищий Суд розглядав справу бувш. пос. Зебре (нім. соц.), обвинуваченого, що перешкоджував поліції виконувати службові обовязки. Суд у перших двох інстанціях засудив був Зебре на 6 місяців вязниці. Найвищий Суд уневажнив цей присуд і увільнив Зебре.

СМЕРТНИЙ ПРИСУД.

У Перемишлі йшла розправа проти Ілька Хомія та Марії Козмоляк, селян із с. Качорова (пов. Яворів), обвинувачених у вбивстві Ів. Байдали, селянина з тогож села, любовника Марії Козмоляк.

На основі вердикту присяглих трибунал засудив Ілька Хомія на кару смерти (шибеницю), а Марію Козмоляк на 8 літ тюрми.

Дописи.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА. **(Отворення читальні „Просвіти“ в Глещавій. — Заснування читальні „Просвіти“ на теребовельському передмісті Садах від Королюхи. — Українське село на народні цілі. — Наша економічна розбудова).** В половині січня ц. р. замкнуло було теребовельське старосто чит. „Просвіти“ в селі Глещави. Про мотиви старостинської заборони ми вже писали. Зводилися вони до того, що в читальні мали бути виголошені якісь промови проти польської народности. Зараз після замкнення вніс виділ читальні спротив, широко аргументований д-ром Мішком, у якім доказано повну безпідставність закидів, роблених читальні. Саме тепер внесений спротив увінчався успіхом! Письмом з 21. лютого теребовельське старосто поручило глещавецькому постерункові зняти печатки з читальняної домівки і віддати читальні книги, які були зложені в депозиті в гром. уряді. Таким чином глещавецька читальня зможе після одномісячної перерви продовжати просвітну працю. — Теребовельські передмістя починають оживати. Доказом цього є оснування чит. „Просвіти“ в Садах від Королюхи. В неділю 22. лютого ц. р. відбулися установчі загальні збори тієї читальні. Там була чит. „Просвіти“ ще перед війною, але від часу війни була нечинна. Навіть мала призбираних 226 австр. корон на фонд будови чит. дому. Також ще перед війною подарував був магістрат міста Теребовлі площу під будову її дому. Завданням теперішнього виділу повинно стати старання добути згадану площу наново. Наші радні повинні цеї справи допильнувати. В хуторі передміській читальні в Садах від Волиці обновлено також просвітну працю. Тогож дня (22. лютого) виголосив там виклад д-р Тома Воробець на тему: „Що таке туберкульоза і як її вистерігатися?“ Викладу вислухали численно зібрані члени з великим заінтересуванням. Тяжко дається відчути тут брак домівки. А ця читальня має даровану магістратом площу серед села, тільки подбатиб про матеріял і фонди, потрібні на будову! — В дні 22. лютого ц. р. відбула свої заг. збори чит. „Просвіти“ в селі Лошнів. Це село цікаве тим, що має тільки пяту часть мешканців гр.-кат. (по нашій дотеперішній термінольогії — українців!), решта — це латинники. Ота невеличка часть українців не піддається латинізації, а тимсамим і польонізації й цупко держиться своєї народности і віри. На стокільканадцять українських родин читальня має 134 членів і побудувала свій гарний дім, у якім міститься кооперативна крамниця, театральна саля і канцелярія. Аматорський гурток під проводом Петра Ганчара дає театральні вистави. Велика небезпека грозить тамошнім українцям від того, що в селі нема постійного гр.-кат. священика. Є тільки сотрудники, які зміняються нераз двічі і тричі на рік. З того користає місцевий рим.-кат. священик. Друга неприємна справа, яка повинна щезнути з Лошнева, це продажа пива в місцевій українській кооперативі. Кооператива повинна рішуче зрезигнувати з такого зарібку, бо тим чином кооперація ширить деморалізацію, нагадуючи злої памяти галицьку коршму. Маємо прецінь сумний досвід з тими кооперативами, які продавали пиво на більшу скалю. Що з них відтак вийшло? — Не зважаючи на велику господарську скруту, просвітне життя по українських селах не ослабає, а навпаки, розростається. В парі з тим росте національна свідомість і розуміння, що треба грішми помагати українським інституціям. Прикладом може бути хочби Могильниця Стара. В мин. році докінчили там будову великого Нар. Дому, в якім примістили кооп. крамницю, а на поверсі театр. салю. Дім вибудували завдяки видатній піддержці амер. земляків. Більшими жертвами піддержали справу будови д-р Савчик і п. Ів. Жаровський. У новозбудованій чит. салі влаштовано дня 8. лютого ц. р. концерт українських пісень, а 12. лютого відограв амат. гурток пєсу „Соколики“. Дохід з концерту і представлення в сумі 50 зол. призначив виділ на народні цілі: „Просвіту, інвалідів і Рід. Школу. — Не менше [illegible]чуючою є думка видобутися з економічної неволі. Від 1. березня ц. р. отвирає ПСК Теребовля свою крамницю в місточку Будзанів. Там до цього часу не було ані одної крамниці іншої, як жидівські. Таксамо мусіли купувати в чужих склепах всі свідомі селяни з довколишніх сіл; як: Ласківці, Кобиловолоки, Вербовець, Могильниця, які їздили до Будзанова на торг. Тепер і будзанівські українці і також усі згадані села будуть мати українську крамницю, де можна буде дістати товар першої якости, і то по розмірно низьких цінах. Управителем крамниці є відомий в Теребовельщині п. Сохацький Василь.

Д-р Степан Годований.

Паломництво до Риму.

В місяці травні 1931 р. святкує католицький світ 40-ліття енцикліки „Rerum novarum“ бл. п. Папи Льва XIII. Для тої цілі завязався в Римі Міжнародний Комітет 40-ліття Лвонівської Енцикліки, якого членом є також представник Українців Впр. о. Діонизій Головецький ЧСВВ., ректор Папської Української Колегії в Римі. Завданням цього комітету є уладити паломництво робітників і працедавців католиків усіх народів до Риму, щоби тут при Апостольськім Престолі відсвяткувати торжественно сорокову річницю появи цеї епохальної енцикліки, яка подала світові такі ясні і справедливі засади розвязки суспільного питання.

На поклик Інтернаціонального Комітету не може не відгукнутися й український католицький працюючий нарід, що так бажав би собі розвязки суспільного питання на засадах поданих Папою Львом XIII. Саме Католицький Союз, що обєднує в собі всі верстви нашого народу, отже й професійних робітників і працедавців почуває своїм обовязком зорганізувати таке паломництво до Риму в місяці травні ц. р.

Паломництво вийде зі Львова дня 8. травня в год. 18·35. По дорозі задержиться у Відні і Венеції. Побут паломництва в Римі потреває 5 днів від 13—17. травня. Дня 15. травня послухання у Святого Отця. До Львова вертає паломництво дня 20. V. ц. р. год. 8. рано. На італійських залізницях запевнена знижка 50 проц. вже для групи зложеної з 5-ти осіб. На тутешніх залізницях покищо ще не устанено знижки. Кошти подорожі й утримання винесуть найбільше 400 зол. на особу. Зголошення до 1. квітня ц. р. на адресу: Український Католицький Союз Львів, вул. Кілінського ч. 3/1. Одночасно зі зголошенням треба прислати 10 зол. (десять) на конечні перші видатки.

✝ ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

О. ВАСИЛЬ ПАВУЛА.

Дня 17. лютого ц. р. заснув на вічний сон о. Василь Павула, гр.-кат. парох Смільна коло Бродів, совітник Митропол. Консисторії, шкільний комісар ординаріятський і член усіх українських товариств в Смільнім і Бродах.

З Покійником зійшла до гробу видатна громадянська сила, неструджений довголітній робітник на церковній і народній ниві, людина хрустального, твердого характеру і голубиної доброти. Тож вістка про його смерть вразила глибоко все громадянство і викликала всюди щирий жаль.

Зараз у дні смерти в салі „Бояна“ в Бродах зійшлися представники всіх наших товариств, члени виділів, дирекцій і надзірних рад, щоби на жалібнім засіданні вшанувати дорогу память свого передового члена й невтомного працівника. До присутних промовив близький друг бл. п. о. Василя П. Всч. о. А. Зафійовський, після чого товариства порішили вписати хід жалібного засідання на вічну памятку до протоколів засідань кожного з товариств і зложити на могилі Покійника квіти й вінці.

Бл. п. о. Василь Павула родився 1877 р. в селі Грабівці, стрийського повіту, де його родичі були статечними господарями. До гімназії ходив у Стрию. Як учень вищих гімн. кляс належав о. Василь до тайного кружка студентів-українців тої гімназії і в житті того кружка грав видатну ролю. Метою кружка було поширити світогляд членів, утвердити національну свідомість і підготовити активних робітників на народній ниві. Звичайно передові члени кружка складали собі взаїмно приречення-присягу працювати ціле життя для українського народу. Таке приречення зложив був також бл. п. о. Василь і зберіг його вірно до своєї смерти.

Члени студентського гуртка брали також участь у ріжних громадянських виступах та інтересувалися дуже працею старшого громадянства. А був це час широкої праці на народній ниві, коли то під проводом бл. п. д-ра Евгена Олесницького закладано перші основи під організацію Стрийщини, Скільщини і Жидачівщини під політичним, просвітним та економічним оглядом. Були тоді в окрузі старші робітники на народній і церковній ниві, які могли порвати і порвали за собою молоде покоління своєю ідейністю, твердими, непохитними характерами, широким світоглядом і невсипучою працьовитістю. Отже в першій лінії незабутній о. Бобикевич, перший організатор Стрия, о. Остап, Володимир і Петро Нижанковські, о. Горалевич у Стрийщині, о. Хавалка, о. Гавришо, о. Давидяк у Скільщині, о. Левицький, о. Бурачок, о. Логинський в Жидачівщині. Ті люди, які радо горнули до себе й навчали молодих студентів, а з якими бл. п. о. Василь часто стрічався, формували і кристалізували світогляд і характери молоді, так, що коли бл. п. о. Василь скінчив гімназію, то був уже готовий чоловік, повний запалу до праці і віри в будучність українського народу. Дальше життя Покійника — то вже було тільки виповнення тих задач, які собі поставив у молодости.

По скінченні гімназії вступив о. В. Павула до духовного семинара у Львові і покінчив його 1904 р. В часі університетських студій брав участь у боротьбі за український університет і в сецесії 1901 р. при чому часть студій відбув у Відні. Після висвячення 1904 р. переходив з місця на місце, був сотрудником у Гірнім і Лисятичах, стрийського повіту, адміністратором у Соснові, підгаєцького і Вишенці, городенського повіту, поки 1914 р. не прийшов до Білявців, брідського повіту, а 1921. до Смільна, теж брідського повіту. Всюди, де тільки Покійник часово хочби перебував, старався він бути взірцевим душпастирем, а побіч того працював на народній ниві, закладаючи читальні „Просвіти“, каси, коооперативи, „Соколи“. Найвидатнішу працю виявив Покійник у Брідщині, спершу в Білявцях, відтак у Смільні. Як парох Смільна, віддаленого 2 км. від Бродів, міг Покійник працювати видатно і в повітових установах і тут дійсно лишив по собі незатерті сліди.

Від самого оснування філії Краєвого Т-ва опіки над молоддю в Бродах Покійник був членом виділу і щедрими датками у грошах і натураліях спомагав це товариство, причиняючись у той спосіб до облекшення гіркої долі сиріт, приміщених у захисті. Також був членом виділу Повітової Бурси ім. М. Шашкевича і то довгі роки. В тім характері причинився у великій мірі до відбудови будинку бурси, знищеного в часі війни. Довгі роки був теж головою філії „Просвіти“ в Бродах. Його заходом основано багато читалень і відновлено всі передвоєнні. Таксамо

належав до виділу кружка „Рідної Школи“ в
Бродах і дбав ревно про поширення її ідей. Дов-
гий час був директором українського банку в
Бродах і рятував кредитом неодну селянську
сімю в економічній скруті. Був головою надзір-
ної ради кооп. „Повітовий Базар“, заложив кни-
гарню в Бродах і старався в той спосіб ширити
українську книжку. Був теж довгі роки членом
Контрольного Комітету „Народньої Торговлі“.
Розуміючи потребу плекання музичної культу-
ри в нашій суспільности, був членом-основни-
ком „Бояна“ в Бродах і його виділовим аж по
день смерти. „Боян“ — це була його улюблена
дитина і праці в тім товаристві присвячував він
богато часу. Вже знеможений хоробою і майже
безсилий, переписував ноти і порядкував касові
книжки „Бояна“.

Брав також участь у політичному житті, а від 1904 р. був членом національно-демократичної партії. Як делеґат повіту брав часто участь у краєвих політичних зїздах, де неодин раз забирав голос у найважніших справах. Особливо в перших роках по війні працював багато в Брідщині на політичнім полі, брав участь у вічах, зїздах, нарадах, а його промови були завсіди змістові й повні віри в слушне наше право. В значній мірі завдяки його освідомляючій праці в Брідщині — повіт цей став нині чисто українським.

Похорони бл. п. о. Василя відбулися величаво. Участь у них взяли не тільки всі його парохіяни, які з плачем відпровадили свого любого душпастиря в останню дорогу, але також громадянство цілої Брідщини, а передовсім самих Бродів — з представниками всіх українських установ на чолі. В часі похоронів співав хор „Бояна“ з Бродів. Над відкритою могилою попрощали Покійника від рідні, парохії і духовенства о. Гаврилюк, від громадянства Брідщини д-р Жовнірчук, адв. з Бродів, від товаришів молодих літ о. Погорецький, а від „Бояна“ о. Осадца.

Покійний о. Василь помер у силі віку, бо в 53-ім році життя. Жаль по собі лишив він великий не тільки в родині, не тільки серед знайомих, але також серед широкого громадянства. Як священик і громадянин Покійний був вірним переемником праці й характеру тих священиків і громадян, яких бачив за своеї молодости у Стрийщині. Нині таких священиків щоразто менше і страта для Брідщини з того приводу тим більша.

Земля Тобі пером, Дорогий Покійнику!

В. Л.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Пятниця, 6. березня, година 7·30 веч. „Лялька“.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Пятниця. 6. березня, година 7·30 веч. „Як стати багатим і щасливим“, музична комедія.

Малий Міський Театр:

Пятниця, 4. березня, година 7·30 веч. „Добра ворожка“, комедія Мольнара.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Співпеве серце“ (Ол. Джолсон, Соні Бой, Маріон Ніксон). Додатки.

КАСІНО: Звукова фільма „Серце на вулиці“ (Зб. Саван, Нора Ней).

КОЛЬОСЕИ: „Загадочний замах“ (Еді Польо).

ЛЕВ: Звукова фільма „Еспанський Дон Жуан“.

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „Карколомні закрути“ (Кляра Бов, Ріх. Арлен).

ОАЗА: Звукова фільма: „Чар мексиканки“.

ПАЛЯС: Звукова фільма **в чеській мові** „Цісарсько-королівський фельдмаршал“ (Власта Буріян).

ПАН: „Велика парада“.

ПАСАЖ: „Із вітром навзаводи“ (Гут Ґібсон). Американська комедія та звуковий додаток.

ПРОМІНЬ: „Легка добича“.

ФАТАМОРҐАНА: „Змова трьох“. „Королі пустині“.

ХИМЕРА: „Квітка Сходу“.

СТИЛЕВЕ: „Живий труп“ (Пудовкін, Марія Якобіні). „Грішниця в Монпарнасу“ (Анні Ондра).

УТІХА: „Залюблені“ (Вільма Банкі).

Програма радіо.

Пятниця 6. III. 1931.

Варшава (1411,7) 17·45 Легка музика. **Ґельсінґфорс** (221,4) 17·25 Сольо на флеті. **Берлін** (419) 16·30 Музика в Брістолю. **Стокгольм** (435,4) 20·45 Віолінчельо. **Прага** (486,2) 18·15 Німецька авдиція. **Відень** (516,3) 15·25 Капеля Бухбіндера. **Будапешт** (550,5) 19·30 „Гуґеноти“ Маєрбера. **Харків** (937,5) 15·00 Український концерт. **Париж** (1724,1) 23·00 Симфонія Шумана.

Субота 7. III. 1931.

Варшава (1411,7) 17·00 Богослуження з Вильна. **Ґельсінґфорс** (221,4) 17·30 Музичні продукції. **Льондон** (356,3) 16·30 Концерт валлійської орхестри. **Берлін** (419) 19.00 Томас Турт відограє свої композиції. **Стокгольм** (435,4) 16·00 Популярна музика. **Прага** (486,2) 19·30 Шкільний концерт в честь Масарика. **Відень** (516,3) 12·00 Капеля Гольцера. **Будапешт** (550,5) 12·05 Концерт солістів. **Харків** (937,5) 15.00 Оперова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Хор „Дрогобицький Боян“ улаштовує в Бориславі дня 8. березня ц. р. концерт української пісні. 1581 2—2

Члени Українського Товариства Прихильників Мистецтва у Львові оглянуть у неділю дня 8. березня 1931 р. між год. 9·45—11·45 передполуднем богомільницю (каплицю) Семинарицьку при вул. Коперника ч. 36. — Стінопис богомільниці, твір мистця-маляра бл. п. П. Холодного пояснить Всесв. і Впр. о. Ректор Д-р Йосиф Сліпий. — **о. Мітрат Олекса Базюк, голова** 3—3

На „Рідну Школу“ зложили в зол. ВП.: Олена Лучаківська, Львів 20 і Юлія Танчаковська Львів 25, замість квітів на домовину бл. п. проф. Василя Білецького. — ВП. Жертводавцям складає щиру подяку **Головна Управа.** 1599

Новий Український Театр під дир. П. Карабіневича.

Тартаків.
7. III. „Запорожець за Дунаєм“.
8. III. „Плач Ізраїля“.
9. III. „Я хочу мужа“.

Сокаль.
10. III. „Плач Ізраїля“.
11. III. „Танок Венери“.

Белз.
12. III. „Запорожець за Дунаєм“.
13. III. „Плач Ізраїля“.

Угнів.
14. III. „Я хочу мужа“.
15. III. „Шумі Маріца“.
16. III. „Плач Ізраїля“.
17. III. „Царевич“.

Любачів.
18. III. „Танок Венери“.
19. III. „Плач Ізраїля“.
29. III. „Царевич“.

Кінчать постановку найновішої песи В. Грубінського переклад Карабіневича **„Ленін“.** 1565

Піврічні пописи елевів Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові відбудуться в пятницю 6-того березня в год. 3·30 попол. (нижчі і середні роки) і в неділю дня 8-ого березня в год. 6-тій вечір (середні і вищі роки) оба рази в малій салі Муз. Т-ва вул. Шашкевича ч. 5. II п. Програмки в ціні 50 сот. служать як карти вступу. 1589 2—2

Концерт у честь Шевченка влаштовує „Кружок Студентів Українців“ у Вильні в суботу, дня 7. березня 1931, в салі „Апольо“, вул. Домбровського ч. 5. Участь у концерті бере м. ін. артист-бандурист Д. Гонта зі Львова. Початок: год. 9. веч.

На потреби ясел і захисту в Еміграційному Домі у Львові відбудеться заходом Кружка Пань з еміґраційних товариств усіх трьох народностей концерт з добірною програмою, в якому візьмуть участь такі львівські артисти-музики: п-і Блажинська (спів), п-і Садовська (акомпаніямент), п. Нестор Нижанковський (піяніст) і п-і Мурчинська (віольончелістка). У програмі п. Нижанковського є „Листок до альбому“ Барвінського і Людкевича та його власна композиція „Коломийка“. Концерт відбудеться в суботу дня 7. березня п р. в год. 20-ій в салі „Артистично-Літературного Кола“, вул. Академічна ч. 13.

Реколекції для загалу студентської молоді починаються під проводом Екселенції Митрополита в неділю, дня 8. березня, година 19. і тривають до пятниці, дня 13. березня, в церкві Св. Духа, вул. Коперника ч. 36.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОКІЙ умебльований від зараз до винайму. — Ґенінґа 26. партер. 1601 1—2

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма **Іван Зельтенрайх,** Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриляити, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 1538

КОНЦІПІЕНТ з судовою і дволітньою адвокатською практикою прийме посаду у адвоката. — Зголошення: Адміністрація „Діла“ під „Рутинований“. 1597 1—2

200 СЯЖНІВ гарної парцелі побіч виставової площі на новім Львові по 5 долярів продасть Ігнат, Львів, Куркова 24. 1595 1—2

ФIРАНКИ, портієри, найновіші, закордонні, по фабричних цінах продає **Енґлендер, Ринок 8.** 1605 1—2

ЯЙЦЯ жовтих орпінґтонів, білих ліґгорнів і качок пекінів 1 зол. за штуку продає А. Тарнавський, Брахівка почта Соколівка к. Ожидова. 1602 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Подяка.

ВП. Д-рові Приймі за корисне вилічення моеї нервово-хорої ноги апаратом Цайльайса. Передтим не могла я ходити по рівній дорозі, а нині бігаю по сходах.

Львів, 4. березня 1931.

1600 **Анна Борисевичева**

Заходом усіх українських культурно-освітніх Товариств у Кракові, відбудеться дня 15. березня 1931 р.

Шевченківський Концерт

з богатою та ріжномаиітною програмою.

Початок 19·30! Саля в „Домі Залізничників“ Филипа 6/п! Білети в ціні від 1—3 зол. в день Концерту при касі. Раніше у п. М. Новосілецького, Тополева 11/п. Подробиці в програмах. 1603

L. W. II/I — 671/31

Оповіщення.

Маґістрат кор. стол. м. Львова подає до загального відома, що преліінар бюджету громади м. Львова на рік 1931/32 є виложений до перегляду в бюрі Виділу II/I Маґістрату (ратуш, II. поверх, двері 62) протягом 7 днів, а саме від дня 7. березня до дня 13. березня 1931 р. включно в годинах від 9-ої до 13-ої.

Інтересованим платникам комунальних даний прислуговує право переглядати в повищім речинці виложений бюджетовий преліінар і вносити закиди та застереження в дальшім 7-деннім речинці, а саме до дня 20. березня 1931 включно.

Маґістрат кор. стол. м. Львова.

У Львові, дня 2. березня 1931.

Віцепрезидент міста
1604 **Віктор Хаєс в. р.**

Виділ Філії Товариства „Просвіта“ в Раві Руській повідомляє своїх членів, що

Звичайні Річні Загальні Збори

Філії Т-ва „Просвіта“ відбудуться в пятницю дня 27. березня 1931 в год. 10-тій передполуднем у салі „Народнього Дому“ в Раві Руській з таким порядком нарад:

1. Отворення Загальних Зборів.
2. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
3. Звіт уступаючого Виділу.
4. Звіт Контрольної Комісії.
5. Абсолюторія для уступаючого Виділу.
6. Вибір нового Виділу і Контрольної Комісії.
7. Вибір відпоручників на Загальні Збори М. Т-ва „Просвіти“.
8. Означення висоти членської вкладки на 1931 рік.
9. Евентуалія.

Присутність усіх Вп. членів обовязкова!!!

За Виділ Філії Товариства „Просвіти“

Інж. В. Терпелюк вр. голова. С. Совик вр. за секретаря.

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає слідуючі свої видавництва:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв така:

BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41.

В переписці треба зазначувати:

Ausland-Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490). Почтове конто у Берліні: **Berlin, N-c 3.111.** 66—?

„MROZOL“ ГОНСЕЦЬКОГО

масть на відмороження.

Рескр. Мін. Здор. ч. 28.

Запобігає відмороженню, лічить рани з відмороження та усуває сверблячку кінчин. 1340 7—8

Оголошення.

„Сокіл-Батько“ подає до відома всім Товариствам та школам, які рефлектують на площу під вправи, чи виступи у неділі та свята, щоби найдальше до дня 15. березня 1931 р. надіслали письменні зголошення з докладним поданням днів, годин і т. д. до канцелярії „С.-Б“ вул. Руська ч. 20. Рівночасно повідомляємо, що 10. V., 1. VI., 7. VI., 14. VI. є заняті.

1583 2—2 Господар „С-Б“.

Найдешевші книжки!

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ

До звязків Галичини з Наддніпрянщиною. — Ціна 50 сот., з почт. пересилкою 70 сот.

ШЕВЧЕНКО і КНЯЖНА РЕПНІНА

Ціна 1·50 зол., на почт. перес. 50 сот.

МИКОЛА МАТІЇВ-МЕЛЬНИК

КРІЗЬ ДИМ і ЗГАР

Ціна 50 сот., з почтовою перес. 70 сот.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. і III. часть

Ціна 8·— золотих — без пересилки.

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3·— зол., з почт. пересилкою 4·— зол.

Можна дістати в Адм. „Діла“ Львів, Ринок 10. II. п. або в книгарнях.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.